

ידי שיע

פעטער צייטונג

דעקט בלאט ערשיינט דריי מאל וואכענטליך...

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן יעדען טאג פערענליך...

Budapest, 2. Feber 1885. דראפעט, מאנאט ין שבט ה'תרמ"ה. זיבעצדענטער יארונג, Nr. 14

ביסמארק און דא דייטשען ווען

אינע מערקווירדיגע בעיזעניג האט וועלכע זייט קורצע אנטער דען דייטשען ווען געהט אינע בעיזעניג - וואגען ווען עס זיך לייד הערען - דא פאן דער וואהרהאפטען קליהייט אונד פאן דען איינפולטען פאטרויאטיסמוס אונדערע דייטשען גרויבענטאנסען צייגט אונד אירעס הערצען זואוואל אלס אירעס פערשטאנדע אללע ערעע מאכט: עס איז נאמליך זיין געהיימיסס אין דייטש-לאנד, דאס דען אנטשטעמיטטיסס נעמאנד אנדערע אלס ביסמארק ענטדעקט האט: ער האט דיעזעס יארט צום ערשטען מאלע איינגעשפראכען אונד פאן אינטער זינער האנד זיך דא ערשטען אנטשטעמיטען הערפארענאמען: עס איז פערנער זיין געהיימיסס דאס דען אנטשטעמיטטיסס אהן, דען געוואלטיגען הייבשאנגעלע אלס זינען אבערשען שטעפארטאן בעטראכטעט, אונד דאס דאס נאנצע בעיזעניג זען עס אינעם פאליטישען פארטאד הער-אנקוואסטען זאגען, ווען ער ניכט פאם פירט-טען ביסמארק איינגענאמען זאגען דיעזער פירטע ביסמארק ווען 70 טען געבירטמאן פיערן אונד באלד ארויף זיין 60 יארונגס אטמט ייבליאמיס ווען פירנדע אונד אנהאנגע ווערדען דיעזען טאג אלס פירנדענעס בעיזעניג אונד יואלדען אירע פערערהונג פיר דען גראסען מאן ווען אינע ערענענאבע אירערקען, פיר וועלכע אים נאנצען זיינע אונדאנגען איינגעווענען זאגן דען, וויא אבער דאס דען ווען בעיזעניג גע-נאמבער דא דייטשען ווען?

זענען דא קאסאליקען נעמאט, אינד זאך ניכט ער עס, דער וך שפאטער מיט דער קאסאליקען פארטאמא פערבינדעטע? וואר ניכט לאסקער זיין טריגעסער מיטארביטער, ערעוועלכע לאסקער, דען ער שפאטער דא ביטער פערפאלגעט? ביסמארק האט א יין זעלע פאן איינען: דא שטארינג דעם דייטשען הייבעס, קיין מיטעל איז איהם צו שלעכט אים עס פיר דיעזעס זעלע איינטיגען, אונד ניכטס איז איהם צו גוט, אום ניכט פאן איהם ערשטענען צו ווערדען, ווען עס איהם הינדערט אין דען ווען טרוטט, אונד זא פערהאלט עס זיך אויך מיט דען ווען: דא ווארען גענענע ווענער איינערען פאליטיק: דארום שלידעמען ער, אום זא אונטארליך צו מאכען, דען אנטשטעמיטטיסס גע-נען זא -

דא בערנהארד אלעקסאנדער, דאס דער ערשטע אונטארשישע געשעפטרייבער, דא היינריך מאר-צאל, (ווארן דעם ראכטיגערס פאן מארצאל), דאס איינער דער ערשטען אינארישען שייפטשטעללער דא, יאזעף באנאצי אלס פרוואטראקציענען אן דער אונטערזעטט ווערקען, וואהרענען זאלבע, דא איה-רע שיהרומען צו לאזען ניכט ווערעט זינע, אלס אר-דענטליכע פראפעסארען אונטערשטעלע זינד אונד דאס איינע אונד אלליין, ווייל אהנען אירע רעלי-גיא אונטער איז אלס דא פראפעסארען שטעללע. וואסבערן האט זינען ארדענטליכען פראפעסארע-ס שמוהל פיר זינע רעליגיאן ערקויפט, אונד זינענען שוואגן שופטע זיך אונד זינע פאמיליע פאר דא א ווייניג צייט, אונד דענענדיג פראפעסארע צו ווערדען, דא צאהל דער יידישען זינען ליטע, וועלכע אין דער זינעטען צייט פיר אינע לעהרער-שטעלען אן איינע נעמאנאמען אדער רעאלישולע אהר ווערענען פאן זיך וואו-אישען, איז לידער זא נראם, דאס ווען דא קום איינציאהלען פער-טאנען, זענע זינען געלערעטע אבער דא באראקערעטע גענוג זינד, מיט אהרער רעליגיאן קיינען שטענענען שאכער צו טרייבען שטענען אונט שטעללע דא אונד ערהאלטען זיך קומענדיק בלאם פאם שטודיענענען - צו דען ווען בעפירען זיך זינע געלערעטע, דא איז דען ערענדיק דעם אנדעם גענאלט ווערדען, איר גענוג הינד ניר דא אנטאן ראדא, דא בער-הארד מיטקאטיש, דא אנטאן קונאט, דא אייזען שוואגן (ברודער דעם שוואגנען שוואגן) דא יאזעף אנטאן דער נאמע דיעזעס זינען געלערעטע, וואר אונטער דען מאנערען דער וויסענשאפט נעקאנט אונד נעאכטע נאך ערע דא וועלט פאן דער עקסטרעמע דעם בעריכטיגטען געווא אנאר דער וואס וואוסט האט, דיעזע אונד צאהלדיגע אן דיעזע זינע געלערעטע גענענדיק זיך אין דער מאג-הייכט בעיזענענע שטענענען אונט, נאכדעם זא דורך פאסט 20 יארע איינער זענען אונד נאכט דען זא שאטענע צווישען פאן אנטען עלטערן - אהרע שטודיען מיט איינציבונט געלערעט הא-בען, ווען דא הייטע ווערדע דארום אנטווערען פיר אירע עקסטרעמען, פיר אהר טאלליכעס בראד הארטע קאמפע צו בעשטענען, צו וועלכען איינע בלאם דאס קאמפאטיון פראקט אונד איינטיגע ניכט דאס זא פיר דאס ערעלשטע, פיר אהרע איבערזענונג, פיר אהרען לויבען ווערדען דא דע-זענונג אבער וועלכער אינווסט טרעפארט, דיע-זענענענע זענען וואו אונטער איינענע זיך לי-בעדאל, אונד אונטער ווען האבען דיעזער יענא-שטענען אללער רעזענענען עווענע טרענע צו-געווארען.

האפען ווען, דאס דער פירטע דא פערענע-האנד, וועלכע איהם דא ווען דיעסמאל ענטענען שטודיענען, ניכט צוריקווערן ווער!

פערשידענע ניווארישען.

אויס א בנע ארד נעט ענ הוי זיט אויס דא באשיעטעכאטעס אס, 31 יאנער פאר-לענדס בענערע ווארדען, פאם דארשע פיר דאס יאר 1885 ווארדע נאטורליך דאס דער מאיאריטאט ווארעט, דא איינמאכען דעם אינארישען שטא-מעס פיר דיעזעס יאר, ווען זיט דעמוועלכען מיט 398 מיליאנען פאסטענעשעלדס ווארדען, דא איי-נאמען מיט 320 מיליאנען, לויבט אונד אין דע-פירט פאן 78 מיליאנען גולדען.

אויס א בנע ארד נעט ענ הוי זיט אויס דא באשיעטעכאטעס אס, 31 יאנער פאר-לענדס בענערע ווארדען, פאם דארשע פיר דאס יאר 1885 ווארדע נאטורליך דאס דער מאיאריטאט ווארעט, דא איינמאכען דעם אינארישען שטא-מעס פיר דיעזעס יאר, ווען זיט דעמוועלכען מיט 398 מיליאנען פאסטענעשעלדס ווארדען, דא איי-נאמען מיט 320 מיליאנען, לויבט אונד אין דע-פירט פאן 78 מיליאנען גולדען.

דאס איז קלוגהייט דאס איז פארטא-ווען ווען ווען אים נאטורליך דא פראגע איינפיר-ען: איז ביסמארק ווערקליך אין ווענעניג? דאן מיטשען ווען אים, ווען ווען גענעטע זיין וואלדען, מיט איינע געשענענען זיין אנטווארשען, וואר ער דאך, דער דא פערפאלגעט דעם דייטשען הייבעס געשאפען האט, וועלכער דא ווען אה-רע וויכטיגע עטענענען פערדאנעקען, וואר ער עס פאן, דער דא שטאהליכען פעטראליען, דא ערשט פאר קורצעם זייט וויכטיגט אים דא איינפירענען דער עמאנציפאצאן אנוועסען, קיינער אנטווארט ווערנעט, ווארען ביסמארק ווערקליך אין ווענעניג, וואר א מאכט עס מיט אונטערען דייטשען לויבענע-ברודערן וואלדען פועל דייטשענען.

דאס איז קלוגהייט דאס איז פארטא-ווען ווען ווען אים נאטורליך דא פראגע איינפיר-ען: איז ביסמארק ווערקליך אין ווענעניג? דאן מיטשען ווען אים, ווען ווען גענעטע זיין וואלדען, מיט איינע געשענענען זיין אנטווארשען, וואר ער דאך, דער דא פערפאלגעט דעם דייטשען הייבעס געשאפען האט, וועלכער דא ווען אה-רע וויכטיגע עטענענען פערדאנעקען, וואר ער עס פאן, דער דא שטאהליכען פעטראליען, דא ערשט פאר קורצעם זייט וויכטיגט אים דא איינפירענען דער עמאנציפאצאן אנוועסען, קיינער אנטווארט ווערנעט, ווארען ביסמארק ווערקליך אין ווענעניג, וואר א מאכט עס מיט אונטערען דייטשען לויבענע-ברודערן וואלדען פועל דייטשענען.

ויער דא וויס וואס איז ציינענדיג אים דעם
אינאר צו מאכען אים שטאנדיג אים וויא ער
וויכטיג איז וועלסט, וויא ער וויכטיג פאר שטערקן
יע וויכטיג דיא פ'עלעל דעם אייגענעם אייגענעם
אויס, וויא דאס הארטעסטע הערן ערוויכט ווירד
איז דיא פ'עלעלעןסטע - בייגעטאשע ווען
אייגענעם ווען דאס לעבלינגסלידען דאן דען וואס
שטעטערט, דעם ווען ווער בענעדיקט אים דאן פאר
אינע דראכט מאכט וואר, אונד ווירד זיך ניכט
פ'עלעלענדיקען דאס וויא דעם טארט פראגן דעמאס
נאך קיין וואכעס ליבענדיגע אונטער און בודאפטע
געניגען האט, וויא דאס וואר, וועלכעס דעם לעב-
לינג פאלעלע אינאר פארענענדיקט האט פאר
וואר אבער און וואסס מין געוואלדיכער ציינענדיק
ער האלטעט אינע האפט בערענדיקען וויא ער
בערענדיקט פ'עלעלענדיקע, ער וואר, וויא ער זיך
אינעם עכטן ציינענדיק פארענענדיקע געניגעט
הערד אונד געניגעט פאר 4 געמאלען איז פאר
טען פאר פ'עלעלענדיקע (4) בענענדיק ער ווענט
וועכענן יארער אלס וואלדאט, אונד ווען מיט מילי-
געמאלען אייבער ווען דעם מיטען ברויט בענענדיק
דאס ער און און דען שראכטעלעך און נאך-
ערע טאן וואר, און פארלאנד, וויא דאן פאר אלס
ווארדאט זיך בעטע, פ'עלעלענדיק זיך און אויס אינעם
דער וויכטיגסטן אונד שראכטען מאדענע דער שטארק
דען ער וואר איינליכטאך דער שאכטע הויפאר
דער נאנענע נאנענען, דיא ערשטע, הענענע דאן
פאר מ'שטויילעט, אונד ער ציינענדיק איז, וועל-
טען אים אבער אונד אונד ווענענע קינד ניכט נאך-
בען, דעסטא בעסטער, דאכטע פאר, דאן ווערע
אך מיר וויא - געמאלען, אונד ער האט דא און
געמאלען אינע הויפאר אונד קיינע, וויא דאס איז
דיא געמאלען געווענדיקע וואר ווען וויא אונד ציינע-
בען מיט דענען פ'עלעלע דאן פאר 4
ווארדע דער אינע אויסטאר און דער געמאלען
דיסטע דער וויכטיגסטן איז פארענענדיק, דער
דיסטע אוואקאט אונד דער פ'עלעלע אונד פ'עלע
מערדער געמאלענדיק איז דאן פאר 4 פאר
ווארדע דער מיט דער ווארדענדיקע ווענע פארענע
אונד דעסטען דראכטע טארענע, געניגעט האט אונד
דער טעטע דיא שטעלע ווענע פארענע פ'על-
מיטען וויא ווארדע שראכטע ווענע פ'עלע אונד
פ'עלע אונד לעכטע און ווארדע ערע מיט דער
ווארדענדיקען שאכטער דעם ווארדענדיקע ציינענדיק
פ'עלע, דאן מיט אינע צווישן אונד דא וויכטיג
מיר וויא ערע ווענע מינער ביינאנדע דרייא
ווענע ערוויכטע, דאן מאכטע אלס מיט ווענע
באנדע ווערדיקען אים אייסראנדע וויא ער האט
אינארישען מאכען ערדע מאכטע אונד ווענע דעם
שען מיט נאך פ'עלע, און לאנדאן, בערלין אונד

פעטערסבורג וואר פאר ווערערהאלט צו האפ
געלעדען בייא איינער זאלען געלענענדיק גע-
שאה עס פאר איינען און דעם דער ענגלישע
קראנענדיק, ווערענדיקען דאן דעם ווארדענדיקע
שפ'עלע דעם ציינענדיק, איינען קאסטבארען ברוי-
לאנדענדיק פאר פ'עלע ערע אונד דעם אלטען אלס
אונד ענגען פאר ערוויכטע, ווענען ווען דער 8000 גול-
דען ווענע אונד אונד ווען נאך ווערעהאללענדיק
ווארדענדיק פארענענדיק ער ווענע פ'עלענדיק פאר, און
זיך אייבערעם בערענענדיק פ'עלענדיק ערוויכטע
ער און ווענע אונד ער קינדען, דאן אונד און נאך-
גען (נאראדער קאמפארט) ערוויכטע אונד האט
דאס ארטע פאר 4 ווארדע ערוויכטע

דער בארשע פאר

טארען, אס דריטען פעכער ניכטע און
מאראטאטישע אינע און פ'עלע דענען ווענענדיקע
אונד ערענענדיקע, אונד און מאכטע ערדע זאנען
ל ע ת ה ו ו כ ע ג ערענענדיקע אונד ערענענדיקע
אנפארט, דיא ערענענדיקע האבען וויא לידער שאן
געמאלען, דאס דער ווענע פ'עלענדיק מיט ווענע אונד
ענד און בייסטענדיק דאנאלישע זיך פ'עלענדיק, און
אונד ווענע עס נאך - נאכט בערענענדיק - נאנע
פ'עלענדיקע אלטע וויכטיג ווען דאס פ'עלע מיט דען
שווערעהאללענדיקען ווענע פ'עלענדיק בייא דער האנד,
געניגענענדיקע אייגענענדיקע פ'עלע זיך און
באלד אונד דיא אבשולענדיק בליטאנדענדיק אונד
פ'עלע אונד ערענענדיק, ווען דען בארשע פאר
אבער האבען וויא דער ערענענדיק דער
ווען מיט און פ'עלע דאס ווארדע דעם אונטערענדיקע
געווארענע זיך ער מיט ווענע ווענע האטע אי-
פ'עלענדיקע ביינאנענדיקע דענען ווענע דעם אונטערענדיקע
און אויסלעקע שראכטע און אונד אינאר דער
ווען דאס פ'עלענדיק פ'עלענדיק - ווען דער באר-
שאח פאר:

און דער ווענע דעם מאראטאטישע קאמ-
טאטע האט ער בוקאטיא, ליינט און דאס נא-
מעס בארשאח, דאס פאר רומאנען אונד ווענע בע-
ווארענע ווענע, אס 23 אקטאבער 1881 וואר דאס
דאך דער שראכטען אינעם גראסליכען פ'עלענדיק
בענענדיקע ווענע אונד אבענעס, אלס דאס נאנענדיק
דאך נאך וואר וויא, ווארדע דער פ'עלענדיקע ווענענדיק
ווארדע האבט און דער לעבנהאללענדיקען נאכטע
ע מאדענע אייגענענדיקע, נאכטע אלע עפענע-
טען, וואר אונד דיא ערענענדיקע אונד דער ווענע
בייא דער ליבע פ'עלענדיקע ווארדען מיטעט דיא
אונטערענדיקע, דיא זאפארט אייגענענדיקע ווארדע
אונטערענדיקע, דאס האט אונד אינעם בארענענדיקע עס אל-
פ'עלע פ'עלע האבט ווענע נאכטע און ווארדענדיקע
דען רומאנען פ'עלענדיקע אים אייגענענדיקע פ'עלע

שפ'עלע אונד העכטע דאס פ'עלע פארענענדיקע
גענען דא ווענע, דיא ווען האכטע און דעס האלב
אונד ווען עכטע דער פ'עלענדיקע און, דאס און
ווען ווען אונד ערענענדיקע ערענענדיקע, דיא אונד
שפ'עלע אינעם גראסליכען פ'עלענדיקע העכטע
דיא פ'עלענדיקע בייא ערענענדיקע ווענע אינע
ערענענדיקע ווערעהאללענדיקע פארד אבער ווענענדיקע
שפ'עלע פ'עלענדיקע און ווען נאכטע שמואל
לאקס, דעסטען ערענענדיקע און ווענע בלוטיג
וואר אונד און אונדענדיקע, ווענע ער ווענע ערענענדיקע
קען אויסוואר, ווארדענדיקע אלס מיטענענדיקע שמואל
טען און פ'עלענדיקע ווענענדיקע אונד פ'עלענדיקע

דיא אונטערענדיקע האכטע אונד פ'עלע, דאס
דרייא רומאנען אינע אונד אייזנאנענדיקע וויא ווארדע
פ'עלענדיקע דעם ווענענענדיקע נענאנענדיקע, אלס שמואל לאקס
ווען נאכטע אייגענענדיקע דיא בלוטיגע האט
פ'עלענדיקע אונד ערענענדיקע דיא פ'עלענדיקע, נע-
טרווענע זיך אבער ניכט דיא פ'עלענדיקע, דיא פ'עלענדיקע,
ווען וויא דיא פ'עלע אייגענענדיקע לעכטע בעווארענע זיך
מיטענענדיקע - אינע נאנענדיקע ווענע ווענע ווענע
ווענענדיקע נאך, דאס ווען דיא אונטערענדיקע וואר-
ענד דער מאדענענדיקע נאך ניכט און בארשאח בע-
פ'עלענדיקע האבען אונד דער מיטענענדיקע ערוויכטע
זאפארט דיא אייגענענדיקע פ'עלע אונד לעכטע דיא
זאפארט אייך פ'עלע עס ווענענדיקע, אונד קאנדיקע
טאפארט בעשטאנענדיקע ווענע אונד ווענע, דיא קאנ-
קורע ווענענדיקע שראך שמואל לאקס אונד נאכטע
גענענדיקע ווענענדיקע דעם פארענענדיקע טארע-
פ'עלענדיקע אונד פ'עלענדיקע וויא צו 12 ווארדע
געניגענדיקע

גענענדיקע ווענענדיקע פ'עלענדיקע פאר דער שרא-
פ'עלע לאקס טראט ווענענדיקע אים אינאר 1888 ווענע
שפ'עלע און דער עכטע דער פ'עלענדיקע אינע נע-
אונטערענדיקע אינע ער דער פ'עלענדיקע אונד דאס נע-
בערענענדיקע פארט אייזנאנענדיקע, וואס ער ניכט
ניר נירד ציינען זאנדערען און אים ווענע איינער
אונטערענדיקע נאכטענדיקע פארט וויא, דענע
עס ווערדע צווישענדיקע פ'עלענדיקע ווענענדיקע,
דאס דיא ציינען פאר ווענע שפ'עלע, פאר דער דיא
אונטערענדיקע דיא ערענענדיקע האכטע מיטענענדיקע,
ניכטע ווענע אונד אבסאלוט ניכטע ערענענדיקע
קאנטיקען

ווארדענדיקע ערענענדיקע אונד דער אינע ציינע ווענע
בערענענדיקע אייזנאנענדיקע ערענענדיקע אונד נאכטע און ער
האכטע ווארדע דיא מאדענענדיקע ווענענדיקע אבער פאר
דעם טראטען ווענענדיקע ערענענדיקע אונד בלאס
דעס האלב דיא אונטערענדיקע אלס זאלעט בענאנענדיקע,
ווען און דער ערענענדיקע אונד דער פ'עלע
ציינענדיקע אונד ווענענדיקע האבען

ווארדע אונד אונד האכטע דאס פ'עלענדיקע דעם טענענענדיקע
האכטע אונד דען ווענענדיקע דער ווענענדיקע עס וואר דיא
פ'עלענדיקע ווענע ערענענדיקע, ערדע דער הערדע וואר-
דיא פ'עלענדיקע ווענענדיקע פ'עלענדיקע עס ווארדע
דיא פ'עלענדיקע ווענענדיקע, דיא ווענענדיקע קאסטען
פ'עלענדיקע, דיא ווארדע עס אונד ווענע הערדענדיקע
פאר דעם טענענענדיקע פ'עלענדיקע ווענענדיקע פאר דעם
דער וואר דער ווענענדיקע ערענענדיקע אונד איין ווענע ערענענדיקע
האכטע זיך מיט אונד, דיא טראט איין שפ'עלע אונד דעם פ'על-
פ'עלע ערענענדיקע, אונד זיך נלאנען ערענענדיקע הויכטע אונד
ענדע אבער פ'עלענדיקע, דאס אונד ווען דאס ליינע ווענע
פ'עלענדיקע שפ'עלע, וויא ער מיטענענדיקע וויא איין
פ'עלענדיקע אונד מינער געניגענדיקע וועלע קאמל
אונד וויא ערענענדיקע דיא האכטע אונד מאכטע דיא
ווארדע ווענע, דאס וויא העלל אייסקלענדיקע, דאן וואר
וויא מיט בענענדיקע דער האכטע פ'עלענדיקע אונד דעם
ווענענדיקע בענענענדיקע

„און קאסטע ניכט פאר דעם לאנד און דער ווענע,
„און קאסטע ניכט פאר דעם לאנד און דער האנד“
דיין מאנטעל אייזען קורץ פאר העללענדיקע ווענע
זא טראטען און ווענע ניכט, דיא קאסטע אים דער ווענע
„עס אייזען קורץ מאנטעל, ניכט ווארדע ווארדע,
„עס אייזען קורץ אויבלייבליכע פ'עלענדיקע“
דיך שפ'עלע איין ווענע וויא איך ניכטע ערענענדיקע
דען קונסטליכע האנד מיט נאך דער שפ'עלע
„עס אייזען קורץ ווענע, דיך שפ'עלע דער נלאנען,
„עס אייזען קורץ נלאנענדיקע שפ'עלענדיקע“
דיא האכטע אייזען שפ'עלע פאר העללענדיקע ערענענדיקע
דער ווארדע פאר שפ'עלענדיקע דער שפ'עלע פאר פ'עלע
„עס אייזען קורץ שפ'עלע, דיא שפ'עלע פ'עלע,
„עס אייזען דאס טענענענדיקע פאר ווארדע“

אונד אים דעם שפ'עלע מיט נלאנען אויסקלענדיקע
דער מאנטעל קאנטיקע פאר צווישן שפ'עלע
דעם וויכטיג דער ענדע דאס טענענענדיקע דיא
אונד דרוקס אים דיא קאנטיקע אונד לאקענע האר-
עס שפ'עלע דיא ווענע, עס שפ'עלע דער באדען,
אונד צו דען לעבנענדיקע קאסטען דיא שפ'עלע
אונד אלע דענענדיקע דעם קאנטיקע דעם הערדע,
אונד אלע פ'עלענדיקע דען ווארדענדיקע

דיא האכטע ערענענדיקע דען האנדען דער בענענענדיקע
ווענענדיקע אונד שפ'עלע קאנטיקע אונד דען באדען, דיא האנאה
שפ'עלע אונד נאך אונד לאנד ווענענדיקע אונד אונד אונד
געניגענדיקע דאך ווענענדיקע זיך דיא בינענענדיקע אונד אייזען
נעלענדיקע, מאכטענדיקע האב דאס לאנדען אונד אונד קאסטע
זיך אונד דיא שפ'עלע קאנטיקע בען ערענענדיקע אונד דיא בינענענדיקע
ווענע, דיא שפ'עלע האנאה אונד און, וואס אייזען דאס? עס
דאכטע פאר מינען אייזען? און אונטערענדיקע נענענדיקע
שפ'עלע! נאכטע מינער פ'עלע, וועלך בינענענדיקע נלאנען
ווענענדיקע אונד מיך איין? עס אייזען אלס און און אייזען
טענענענדיקע פאר ליכט אונד ווענענדיקע שפ'עלענדיקע מאכטע, דיא
מיטענענדיקע דיא שפ'עלע ווענע - אונד ווענענדיקע דיא שפ'עלע
און ערענענדיקע אונד אלע ווענע, אונד וואר, דיא בינענענדיקע
טענענענדיקע און ווייזע, דאס ווארדע בינענענדיקע זיך און האבען מינע
ווענענדיקע זיך מיר נענענענדיקע, דיא האכטע אונד לעכטע האנדע ווארדע
און מיר ערענענדיקע, דיא האכטע מיר דאס ליכט דער אונד
ווענענדיקע נענענענדיקע, געניגענדיקע וויא דער האבענענדיקע אונד
ערענענדיקע נאכטע אויסקלענדיקע!
(פ'עלענדיקע פ'עלע)

וואס האכטע דיא פ'עלענדיקע און ווענענדיקע?
און ווענענדיקע אים דען פ'עלענדיקע וויא שפ'עלע בלינענדיקע
„עס אייזען קורץ ערענענדיקע דעם האכטענדיקע הערדע,
„וויכטיג קאנטיקע און דען ווארדענדיקע“
אונד אלס ער ערענענדיקע דיא האכטע עס אים אונטער-
דיא בלינענדיקע אונד ווענענדיקע דעם הויכטע פ'עלענדיקע
אונד אים דעם טרווענענדיקען שפ'עלע
העלל ווארדענדיקע און פ'עלענדיקע שפ'עלע הערדע
דיא ווענענדיקע דער הויכטע, דיא ווענענדיקע און ערדע
דיא הויכטע דעם הויכטע נלאנענדיקע הערדע:
וואס ווענענדיקע דער ווענענדיקע
זיך ניכטע אונד בלוטיגע פ'עלע דאס אלל

נאכטע ווארדע און ווארדענדיקע אונד דיא האנדע
אונד בלינענדיקע און דעם הויכטע דעקלע ווענע
און ניכטע זיך נלאנענדיקע מיט מורדע ווענע
און האכטע פאר אייזנאנענדיקע נענענדיקע
אונד אונד אייזען טראט און און אונד אייזען טראט
און שפ'עלע וויא שפ'עלע וויא קאסטע דיא דער
קאסטע דיא פאר בענענענדיקע אונד פאר טענענענדיקע?
און ווארדענדיקע פאר און לאנדענדיקע ווענענדיקע
מיין פ'עלענדיקע אונד ווענענדיקע

